

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 154.

V Ljubljani, v ponedeljek 11. julija 1887.

Letnik XV.

Prof. Einspielerjeva zlata maša.

„Dne 21. avgusta bode v Svečah na Koroškem obhajal prof. Einspieler svojo zlato mašo“ — to je suho sporočilo, koje smo pred nekoliko dnevi prejeli iz sosednjega nam Gorotana. Ob tem naznanilu šinila nam je misel v glavo, katero danes izročamo javnosti: Vsi Slovenci naj obhajajo ta dan, naj čestitajo, hvalo izrekajo probuditelju naroda, ter naj se po zastopnikih in društvih vdeležé slavnosti zlate maše. Naj ne praznuje starosta naših politikov onega dne natihoma, v samotni domači vasi, ne: pokažimo Slovenci našim tlačiteljem na Koroškem, v katerih sredi mora Einspieler živeti in se boriti za pravice svojega naroda, pokažimo jim, da se zavedamo in znamo ceniti svoje možé.

Res, da je vrli gospod profesor v prvi vrsti se trudil vse svoje življenje za koroške Slovence. Nje je vzbujal iz trdega spanja, njim je kazal vsa leta na razne načine, da so sinovi Slave, otroci preziranega rodú slovenskega, njim — prebivalcem ožje domovine svoje — je veljal možati, mogočni njegov glas v zbornici Celovski. Žal, večinoma glas vpijočega v puščavi! Korošcem je bil prof. Andrej Einspieler in je še to, kar je nam Slovincem-Kranjcem bil nepozabni, prezgodaj umrli dr. Janez Bleiweis. Pred vsem naj toraj slovenski Gorotan se veseli 21. avgusta in hvalo kliče svojemu največjemu narodnemu dobrotniku.

A srce Einspielerjevo ne bje le za blagor Koroške: on se je vsaki čas veselil z vsem narodom slovenskim ob srečni uri, in z nami vsemi je vsigdar žaloval, naj je gorje, stiska zadela ta ali drugi del domovine naše. Vse Slovence obsega njegova ljubezen — za nas vse se je trudil, nam vsem v blagor je deloval in še deluje. Mar ni tako? Pogledjmo le nekoliko na delavnost njegovo.

Prof. Andr. Einspieler je vse svoje življenje posvetil cerkvi, domovini in državi. To spričuje njegovo neumorno delovanje. Celih 30 letnikov „Slov. Prijatelja“ je vredil in razposlal slovenski duhovščini in s tem veliko veliko storil za večni blagor ljudstva pa tudi za narodno probudo.

Po njegovem trudu smo Slovenci prejeli osem zvezkov, dragocenih in pridno rabljenih, namreč: „Razlaganje krščanskega-katoliškega nauka“, pa krasno „Jedro krščanskega nauka“, ki je po Slovenskem našlo veliko prijateljev. Einspieler je našim veroučiteljem preskrbel prvih slovenskih šolskih katehez ter kot prilogo k „Slov. Prijatelju“ nam podal T. Mrazove „Katekeze za prvence“, namenjene doljni skupini naših ljudskih šol, pa „Razlago srednjega in največjega šolskega katekizma“, namenjeno učencem srednje in gornje skupine.

Einspieler je bil že davnej eden glavnih stebrov „družbe sv. Mohora“, ki je vsem Slovincem ponos; pa je še v pozni svoji starosti temu prelepo se razevitajočemu društvu podvodja in blagajnik. Da slovenskim svojim rojakom pribori vsaj najpotrebnejših pravic, in zlasti še, da v domači deželi iz politične nezvesti vzbudi drage rojake, jel je po njegovem prizadevanju l. 1865. v Celovci izhajati „Slovenec“, političen list, vrlo vredovan. Iz enacega namena ustanovili so nekteri rodoljubi na Koroškem „Katoliško konstitucionalno društvo“, ki je izdalo l. 1873. v Celovci „Političen katekizem za Slovence“. Dragocena knjižica, jako pripravna ljudstvo slovensko buditi k političnemu življenju. Tudi temu obojnemu podvzetju je bil duša prof. Andr. Einspieler.

Vse to prizadevanje našega staroste za blagor tlačenega naroda slovenskega in v korist katoliške Avstrije zadelo je pri Nemcih in pri ponemčenih koroških Slovincih ob hudo nasprotovanje. Da bi v nemškem jeziku in proti nemškim nasprotnikom branil predrage svetinje naše, je Einspieler ustanovil časnik „Stimmen aus Inneroesterreich“, ki so se vrlo potegovale za versko, politično in narodno ravnopravnost, pozneje pa (leta 1869.) „Kärntner-Blatt“ z istim programom. In kdo ne vé, kako dandanes Einspielerjev „Mir“ močno kot trombe glas kliče zaspane rojake slovenske po Koroškem k politični zavesti. Da bi le mi vsi spoznavali važnost tega lista za Gorotan ter ga čvrsto podpirali! — In koliko da je storil prof. Andrej

Einspieler v teku let v šoli, koliko v zbornici, koliko v zasebnem življenju za „vero, dom in cesarja“, to vedó oni, ki so mu blizu, še veliko bolj, kakor mi, ki le njegovo javno delavnost opazujemo in občudujemo. S kratka: prof. Andr. Einspieler je vse svoje življenje posvetil ubogemu svojemu narodu, on za Slovence živi, on za-nje trpi!

Ali se toraj ne spodobi, da vsa Slovenija obhaja dan zlate maše Einspielerjeve? Naj zavedni rojaki njegovi na Koroškem sestavijo odbor, ki naj vredí vse potrebno ter povabi Slovence vse, da se po zastopnikih ali po društvih vdeležé slavnosti. Morda bi se podalo, da se slovesnost osnuje po zgledu krasne sedemdesetletnice Bleiweisove v Ljubljani? Kaj, ko bi narod slovenski vkupno kako primerno darilo poklonil slavljenču? Tako javno praznovanje Einspielerjeve zlate maše ne bo samo izraz naše hvaležnosti, ampak utegne tudi sicer še veliko koristiti narodni stvari na Koroškem. Še enkrat toraj: 21. dan avgusta naj je Slovincem narodni praznik!

„Matica Slovenska“.

77. odborova seja, dne 7. julija 1887 l.

Navzočnih 21 odbornikov (od vnanjih Svetih) predseduje profesor Josip Marn.

Predsednik naznanja, da sta zapisnik zadnjega odborove seje pregledala in potrdila overovalca Kržič in Šubic, kar se brez ugovora na znano vzame.

V času po zadnji seji so zborovali odseki, in sicer: gospodarski 4. maja in 25. junija; knjižni 7. junija in Kopitarjev 10. junija. Sklepi poslednjega so razglašeni po časnikih.

Na mesto ravnatelja Šumana je v Vodnikov odsek vstopil profesor Pleteršnik.

Predsednik pové, da je profesor Levec službeno zadržan vdeležiti se današnje seje.

Povodom smrti hrvaškega rodoljuba Pavlinovića († 18. maja v Podgori pri Makarski) je „Matica“

LISTEK.

Andrej Turjaški, Karlovški general in glasovit junak. (1557—1594.)

(Spisal J. Steklasa.)

(Dalje in konce.)

Med tem pa so zvedeli tudi v Carigradu o nesrečni bitki in veliki zgubi, ki jih je zadela. Ves narod se je vsled tega vznemiril. Poraz pa se je navlašč opisaval še strašnejim, kakor je bil v resnici. Povsod se je vpilo, da bode zdaj carstvo turško zgubilo vso Bosno, Budim in vse dežele ogerske ter Srem, in da se ne more nič več o kakšnem osvojenju v teh deželah govoriti, ampak samo to varovati, kar še zdaj posedujejo. Zavoljo velike zgube topov, vojske, mnogih paš in dveh vnukov sultanovih žen je narod proglasil to leto „leto propasti“ (Bosghum senesi), ter se tudi tako spominja pri turških zgodovinarjih. (Hammer. Gesch. d. osm. Reiches IV. 219.)

Posebno pa je dražil narod krvoločni in ratoborni veliki vezir Sinan, samo da prisili sultana in

da se mu spolni davna želja, namreč, da napové cesarju Rudolfu II. vojsko. Sultan se je bal upora ter je uporabil prevaro, samo da narod pomiri. On dá po mestu nositi izmrevareno glavo, češ, da je to glava ubitega zapovednika krščanske vojske. S tem je hotel on narodu pokazati, da je zmaga na turški strani in da se ni treba niti najmanje bati cesarske vojske. V resnici pa je bila to glava prostega vojaka. (Dane Gruber. Borba itd. str. 102.)

Narod se med tem ni pomiril, ampak razsajal je tembolj, ker je Sinan tudi vojsko nagovarjal na nemire, posebno janičarje in zapovednike azijskih čet. K temu ste se pridružili še dve sultanki, ki ste zgubili svoje sinove v bitki pri Sisku, ter sultana Murada zaklinjali, naj se zato kristjanom osveti. Temu vpitju in tem prošnjam se ni mogel sultan nič več protiviti, zato je bila vojska v divanu sklenjena ter početkom julija slovesno razglašena v glavnem mestu turške države. Sultan je s početka celó sam nameraval voditi vojsko, čeravno bi mu ne bilo posebno drago, samo da se pred narodom pokaže junaka. Sinan pa mu je ugovarjal ter zapovedništvo vojske prevzel sam. Precej nato zapové sultan vkleniti cesarskega poslanca Krekvica, a nje-

govo rodovino, činovnike in ostalo družino je obsodil na galeje ali pa na temnico v „sedmih stolpih.“

Cesar Rudolf II., ki ni vedel, kakšno mnenje je zavladalo v Carigradu, bil je še vedno mnenja, da so ti navali samo pomejni prepiri, ktere je dozdej bosenski paša poskušal na svojo roko, ali da bodo zdaj po njegovi smrti prenehali. Ker je tudi on iskreno želel mir, pisal je kmalo po porazu Hasanovem velikemu veziru ter mu javljal, da je poslal na pot v Carigrad poslanca Ladislava Lobkovica, ki nosi dolžne dveletne nagrade. V pismu je obljubil tudi njemu bogato nagrado, ako bode skrbel, da se vzdrži mir ter odstrané borbe na mejah državnih. Malo poprej (25. junija) je pisal tudi nadvojvoda Matija, ko je zvedel o porazu Hasanovem, Budimskemu paši, da je cesar za mir in da bode poslal dolžni davek sultanu, ako se na krajini svet umiri. Oba poslanca, ki sta prinesla poročila v Carigrad, sta bila tudi precej zaprta, kajti sultan ni hotel miru s cesarskimi. Vsled tega je bil Lobkovic, ki je bil prispel z darovi že v Komoran, opozovan, a denar, namenjen Turkom, upotrebljen za bojne priprave, kajti v Carigradu je bila vklub velikemu trudu angleškega in benečanskega poslanca za mir

njegovim rojakom, ki so jej to brzojavno naznanili, brzojavno izrazila svoje sočutje.

Odboru za Vodnikov spomenik se proti blagajnikovemu potrdilu izročil knjižica obrtno-podpornega društva z dotičnim zakladom, ki je bil doslej v matičnem varstvu, in po predsednikovem naročilu se o tej priložnosti pregleda blagajnica.

Slovesnosti, ki je bila namenjena častnemu spominu njenega osnoveatelja, prvega predsednika in dobrotnika, pokojnega dr. Lovreta Tomana, vdeležila se je „Matica“ po svojih podpredsednikih, mnogobrojnih odbornikih in društvenikih primerno in dostojno.

O priliki, kadar je poslala „Matica Slovenska“ več knjig za „slov. filol. seminar“ na Dunaji, zahvalil se je profesor in akademik dr. J. V. Jagić „Matici Slovenski“ za vse doslej skazane mu usluge (Kop. pisma) in za odlikovanje, da ga je izbrala za častnega člana, s pristavkom, „da sam ja svagda gotov i zborom i tvorom podupirati njenu plemenitu radnju, budući uvjeren, da svaki korak, kojim napried stupe trudoljubivi Slovenci, jači duševnu snagu čitavoga južnoga Slovenstva“.

Poročilo o prodaji hiše na Bregu pod pogoji, o kojih se je odbor že lani zjednil, se vzame pohvalno na znanje; odbor se zahvali blagajniku, da je vse opravilo tako vestno in točno izvršil. Nasvetom gospodarskega odseka, kaj se ima zgoditi z novci v ta namen pridobljenimi (nakup papirjev in odpoved na hiši na Kongresnem trgu še vknjiženega dolga) pritrdi odbor soglasno. „Matica“ prosi c. kr. pristojbinski urad, naj jo oprosti pristojbinskega ekvivalenta za ostali čas desetletne dobe, ker ni več lastnica hiše na Bregu št. 8.

Odpoved stanovanj v hiši na Kongresnem trgu se vzame na znanje. Vse s to odpovedjo združene spremembe in nameravane ukrepe gospodarskega odseka odobri odbor po daljšem razgovoru večinoma.

Tajnik poroča o natiskovanju društvenih knjig. II. zvezek „Zabavne knjižice“, tiskan v „Katoliški tiskarni“, je že gotov in je odboru na ogled. Letopisu sta tvarina in obseg že določena, isto tako vrsta razpravam. Pred tremi tedni je šel v tisk. Tvarina tretji knjigi, ki ima iti v tisk v drugi polovici meseca, je sedaj v rokah že v poslednji odborovi skupščini določenih presojevalcev. — Dva rokopisa, za Letopis namenjena, se imata pisatelju vrniti, ker v tej obliki ne vstrezata društvenim zahtevam. Rokopisi se imajo sploh sprejemati le v obliki, kakoršna je preračunjena že za tisk. — Tiskarski korektor se ima primerno odškodovati tudi za slovniški pregled rokopisov, ako s tem nadomešča vrednika samega.

Razpis častnih nagrad iz ustanove Tomšič-Jurčičeve se ima po časopisih ponoviti z obrokom do 31. decembra.

Stare nepotrebne tiskovine se imajo v zvezi s porabljenimi ali pa nerabljivimi rokopisi poprodati.

Odbor pooblasti predsednika, I. podpredsednika, slovarjevega vrednika in tajnika, da pregledajo slovarsko in drugo nenatisnjeno gradivo, ki ga „Matica“ hrani, ter ž njim po previdnosti razpolagajo.

Prošnje glede podaritve založnih knjig (R. Rutnika v Gradci, Semenšče v Plovdivu, Slov. filol. seminar na Dunaji) je „Matica“ reševala po načelu, ki si ga je postavil že pred dalj časom odbor. Dotična zahvalna pisma se vzemó na znanje.

vendar le vojska napovedana Rudolfu II., in sicer 12. avgusta, ravno štiri dni potem, ko je bil Rudolf napisal drugo pomirljivo pismo sultanu, v katerem obžaluje smrt Hasanovo ter zagotavlja sultana svoje iskrene miroljubivosti. Zastonj je bilo vse zagotavljanje. Omenjenega dne bil je namreč na visoki Porti izobešen konjski rep v znamenje, da se je vojska pričela. Ravno tako so izobesili kasneje v Budimu in po drugih glavnih mestih konjske repe. Nekoliko dni pred pravilno napovedbo vojske (29. julija) podal se je že veliki vezir s 25—30.000 ljudmi iz Carigrada po navadnem potu proti Belemgradu. S seboj je odvedel tudi v verigah sklenjenega nesrečnega cesarskega poslanca Krekvica. (Valvazor XV. 537; Zinkeisen. Gesch. d. osm. Reiches. Str. 588—590.)

V sledečih borbah pa ni sodeloval naš junak Andrej Turjaški, kajti kmalo po Siški bitki nasledoval mu je v Karloškem generalatu Jurij Lenković, ker si je hotel od velikega truda odpočiti. Vendar pa ni dolgo v miru živel, kajti že sledečega leta 1594. je umrl neoženjen.

Dekan Frelj v Trebijem obdrži še nadalje poverjenstvo za skupno dekanijo. Dr. Hrašovec prevzame poverjenstvo za Sl. Gradec. Gledé izpraznjenih poverjenstev (Vrhnika in Zavre) se stavijo primerni nasveti. Isto tako bo treba primerno vkreniti gledé Komna, Kanala in Cirknega. S prihodnjim letom prevzame Logaško poverjenstvo mesto notarja Gruntarja, ki se je temu poslu vsled bolehnosti in družih opravil odpovedal, gostilničar Arko. Gosp. Gruntarju se ima poslati iz odbora pismena zahvala.

Knjižničin prirastek znaša 71 knjig, zvezkov in časopisov (39 čeških, 27 ruskih, 3 hrvatske, 1 slovenska in 1 nemška; 34 po zamenji in 37 vsled daril). Darovalcem (Križman, pl. Comel, Lego, Truhlař, Slavik, Vrtatko, Mourek in „Slavija“) se ima poslati primerna zahvala. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. julija.

Notranje dežele.

Vojno ministerstvo je izdalo povelje, da mora vsak konjiški polk poklicati po 40 rezervistov k vojaškim vajam, ki se prične 1. avgusta in trajajo 28 dni.

Dunajski listi poročajo, da se bo preklicala **prepoved o izvaževanju konj**. Vendar se bo izvaževanje toliko omejilo, da se bodo konji smeli izvaževati le na določenih postajah. Na ta način se hoče vlada natančno poučiti o izvažanju, da je lahko zopet prepove, ko bi se preveč konj izvažalo v vnanje države.

Blizo Plzna na Češkem so vojaki nedavno streljali z **novimi puškami** po Mannlicher-jevem sistemu. Večina patron se ni užgala. Ko patrone pregledajo, našli so v njih le malo smodnika, ker so bile napolnjene s žaganjem. Patrone so iz Dunajskega arzenala. O tem dogodku so sporočili vojnemu ministru.

Iz Sinja se poroča, da je volitev **državnega poslanca** na mesto umrlega Pavlinovića razpisana na 25. t. m. Kot kandidat se imenuje mrg. Bulić. Umrli Pavlinović je neki sam priporočil imenovanega kandidata. Bulić je gimnazijski direktor v Splitu.

Ogerska vlada se je resno lotila prepotrebne dela, da razširi Železna vrata. Dobila je že več načrtov, in prične z delom še to leto.

Vnanje države.

Srbska finančna komisija, ki se peča s finančnimi zadevami, dokončala bo ta teden svoje poročilo. Mesto ruskega zastopnika v Peterburgu ostane nekaj časa prazno. Sploh namerava Ristić več zastopnikov odpoklicati, ker hoče znižati državne stroške. Le na Dunaji, v Sofiji in Carigradu ostanejo še srbski zastopniki. — V sredo po noči se je kralj Milan povrnil v Beligrad. Ker je močno deževalo, sešlo se je na kolodvoru le malo občinstva. Pričakovali so ga ministri in avstrijski legacijski svetovalec Schwarz. Drugi dan je kralj neki opomnil ministra notranjih zadev, naj ne prestavlja toliko uradnikov. Kralju so morali ministri tudi natančno poročati o nemirih v Čuprijskem okraju.

Bolgari so si izvolili novega kneza princea Koburškega. Odgovoril je regentom in sebranju, da vsprejme volitev, ako jo potrdi Turčija in priznajo druge države. Kaj bodo države storile, o tem se more le ugibati; gotovega svet še ne vé. Angleški listi so zadovoljni z novim knezom in trdijo, da ga bote potrdili Anglija in Italija. Nemčija in Avstrija gotovo ne bi ugovarjali volitvi, vendar se bodo nemški in avstrijski državniki v tem vprašanju ozirali na Rusijo. „Fremdenblatt“, ki je v dotiki z našim ministerstvom vnanjih zadev, piše o tem: Sklep bolgarskega sebranja vzbuja povsod veliko pozornost. Bo li ta sklep imel trajen vspeh, o tem bomo mogli soditi, kadar Rusija objavi svoje mnenje. — Turčija se bo najbrž sklicevala na Berolinski pogodbo, ako Bolgari proglasé nezavisnost Bolgarije in vzhodne Rumelije. Po Berolinski pogodbi ima Turčija pravico imenovati generalnega guvernera v Rumeliji. Turčija bi ga morala toraj najprva potrditi. To pa je za Turčijo jako nevarno. Tudi drugi krščanski narodi pod turško vlado bi dobili pogum in bi se spuntali. To velja v prvi vrsti o prebivalcih na otoku Kreti. Turčija neki že zbira vojske ob bolgarski meji, ker se boji resnih nemirov. — Poluradna „Coburger Zeitung“ piše o tem jako dvomljivo: „Povsod po časnikih se obravnava volitev princea Ferdinanda Koburškega za kneza bolgarskega. Resnica je le-to, da se trudi bolgarska vladna stranka, da prince zavleče v zamotane svoje razmere in ga s tem kompromituje. Na to je treba pripomniti, da nemški prince, kakor je brez dvoma prince Ferdinand Koburški, ne sme prevzeti krone, ako se mu ponudi, brez dovoljenja načelnika svoje hiše in nemškega cesarja. Dokler ne dobi tega dovoljenja, visé vsa dotična poročila v zraku, da ne govorimo o dovoljenji vseh držav, ki je potrebno v tem slučaju.“ Med tem

je bil prince izvoljen. Kakor poroča nek list, dobil je prince dovoljenje od načelnika koburške hiše, vojvode Ernsta, da sme prevzeti bolgarsko krono. Vprašanje pa je, kakor „Coburger Ztg.“ dobro pripomni, bodo li priznale volitev vse države. Na drugem mestu smo že izjavili svoje misel, da ga Rusija ne bo potrdila. Brzojav je že tudi naznanil, da bo Francija v tem vprašanju skupno postopala z Rusijo. In bo Rusija morda molčala in bi šel prince Koburški v Sofijo, vprašanje bolgarsko s tem bi še ne bilo rešeno. Vsa stvar bi ostala na starem. Razlika bi bila le-ta, da bi se bolgarski vladar imenoval Koburg, mesto regentov vladal bi knez. Bolgarski emigranti bi delovali dalje. Rusiji prijazna stranka bi pričela novo agitacijo proti knezu, in komedija bi se pričela od konca. — Med regenti in ministri je vedno večje nasprotje. Regenti so prosili te dni pravosodnega ministra Stojlova, naj pregovori vojnega ministra Nikolajeva, da odstopi. Ker pa je Stojlov vedel, da se ministrski predsednik Radoslavov ne bo ločil od Nikolajeva, svetoval je regentom, naj še počakajo, ker bodo ministri tako odstopili, kadar pride novi knez. Tudi v sebranji regenti nimajo večine. Regenti imajo v zbornici 70, opozicija 74, ministerski predsednik Radoslavov in vojni minister Nikolajev 326 svojih pristašev. Ministerski predsednik je neki rekel nekterim poslancem, da je nastalo nasprotje, ker regenti brez nadzorstva razmetajo državne denarje in zahtevajo, da bi jim ministri molčali kot pokorni služabniki. — Popolno ime izvoljenega kneza je: Prince Ferdinand Maksimilijan Karol Leopold Marija Koburški, vojvoda Saksoski. Rodil se je 26. februarja 1861 na Dunaji, toraj je star 26 let. Člani njegove družine so ustanovili vladarske hiše v Belgiji, Braziliji in na Portugalskem. Prince Ferdinand je svak našega cesarjevića Rudolfa. V sorodu je tudi z angleškim in italijanskim dvorom.

Ruski listi pišejo odločno proti novemu bolgarskemu knezu. „Novoje Vremja“ piše: Sebranje naj sklene, kar mu drago. Rusija tega ne potrdi, ker ne prizna sebranja. Svojevoljna volitev ne bo rešila bolgarskega vprašanja in tudi ne zboljšala položaja bolgarskih regentov. Enako pišejo tudi „St. Pet. Vjedomosti“. General Gurko je naznanil vsem oblastvom na Poljskem, da pride meseca avgusta car na Poljsko in se vdeleži vojaških vaj.

V **Franciji** se javno mnenje malo peča s splošnimi evropskimi razmerami. Radikalni listi napadajo dan na dan vlado, ker je generala Boulangerja prestavila iz Pariza. V petek večer se je Boulanger odpeljal na svoje novo mesto v Clermont-Ferrand. Dva dni prej so ga obiskavale razne deputacije. Policija se je mnogo trudila, da prepreči nemire o njegovem odhodu iz Pariza. V petek se je zbralo okoli 6000 ljudi na kolodvoru. Število je vedno naraščalo; vlomili so vsa vrata na kolodvoru. Ko se Boulanger pripelje na kolodvor, vzdignejo ga iz voza. Policija je z velikim trudom naredila toliko prostora, da se je mogel vlak odpeljati. Z Boulangerom se je odpeljalo več dopisnikov radikalnih listov. — Pri 49. členu vojaške postave nastalo je nasprotje med vojnim ministrom in vojaško komisijo. Ta člen postave namreč določuje, da se odpusté v dveh letih vsi vojaki, ki so se povoljno izvežbali in sicer v tolikem številu, kakor ga določi vojni minister. Minister Ferron pa ni bil s tem členom posebno zadovoljen in je naravnost rekel v zbornici, da ga ne bo izvršil kot vojni minister. Zbornica je nato zavrgla člen, in poročevalec Laisant je odložil svoj posel.

Italijanski senat je dovolil z 79 glasovi proti 12 kredit za afriško armado.

Iz Carigrada se poroča, da je sultan potrdil angleško-turško pogodbo glede **Egipta**.

Turški sultan je te dni naznanil krščanski deputaciji s **Krete**, da se sedaj ne more pečati s krščanskimi razmerami. Poslal bo na Kreto podpredsednika državnega sveta, Mahmud-pašo, da bo poročal o tamošnjih zadevah. Naročil je deputaciji, naj se vrne domov. Deputacija je odpotovala z Mahmud pašo. O tem je sultan sporočil tudi muhamedanski deputaciji.

Izvirni dopisi.

Iz Ribnice, 9. julija. Požár.) Velikanska nesreča je sinoči zadela naš trg. Po osmi uri zvečer začne goreti h krati v skeduji in na hlevu gospoda Pavsarja, trgovca in poštarja. Ogenj se bolj in bolj razširja in dasiravno je bilo brizgalnic dosti, vpepeli v dveh urah lepšo stran našega trga: od Cenetovega Franceta, gostilničarja, noter do Janeza Pelca, „Pildarja“ po domače, in od hiše našega zdravnika g. Bobka vso stran noter do sodnijske hiše, ktera je bila obvarovana. Samo notarjeva hiša je ostala. Pogorelo je 24 hiš in več drugih poslopij. Nekteri posestniki si niso kar nič rešili. Zgorela sta tudi dva prešiča in eden konj. — Prosim pomoči za siromake. Hvaležno bomo sprejeli vsak dar in ga razdelili revnejšim pogorelcem.

M. Skubic.

Iz Ribnice na Pohorju, 5. julija. (Škofovsko obiskovanje.) Po dolgih 6 letih je bilo zopet birmovanje v Ribnici odločeno, in sicer na dan sv. Cirila in Metoda. Pač kakor nalašč je bil odbran ta praznik za verne, katoliške Slovence. Orčice so svojega višjega pastirja kaj hrepeneče in nestrpljivo pričakovale, čemur priča bil je prejšnjega večera sprejem. Ne sicer da bi se bilo zbralo ljudi brez števila, kar zlasti oddaljenim zaradi silnega posla sedaj celó mogoče ni, toda priprave, ki so se storile v ta namen, napovedovale so to. Precej na cesti iz Vuherja, kjer se skonča Vuhredška in začne Ribniška župnija, bil je pri posestniku G. krasen slavolok iz lipovih vejic in mlaji s slovenskim napisom; dobre pol ure dalje, pri g. Strajharju, drugi z napisom: „Dobrodošli v Gospodu! Živili! Srčan pozdrav od Slovencev!“ Kake četrte ure dalje na višini, od koder se Ribnica vidi, zopet drugi z napisom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ V Ribnici sami pa je bil slavolok (tudi po več skupaj) pred vsako hišo, katerih napisi so se glasili: „Benedictus, qui venit in nomine Domini!“ — „Salve!“ — (Pred cerkvijo:) „Ecce sacerdos magnus!“ — „Pozdravljen mili knezoškof!“ — „Ave sacerdos magne!“ — „Slava Bogú, mir ljudem!“ In da se vidi tudi nekaj politične barve, bila sta pri dveh posilonemcih tudi dva (ali trije) nemška in sicer: „Lasset die Kleinen zu mir kommen!“ in „Herr, bleibe bei uns, es will Abend werden!“

Točno ob štirih popoldne napovedó možnarji prihod visocega gosta, ki so se peljali v spremstvu sedem duhovnikov v štirih kočijah, in sicer: č. g. dekana Mraza iz Vozenice, gosp. Žmavca iz Remšnika, g. Kralja iz Pušave, g. Vidoviča iz Marnberga, g. Straška od sv. Antona, gosp. Srobotnika iz sv. Primoža in svojega stolnega kaplana g. Heberja. Za par streljajev od cerkve, pri okusnem slavoloku, kjer so se kočije ustavile, pričakovali so jih farani in učitelji z mladino obojega spola, med katero je bilo dokaj belo oblečenih deklic. Med pritrkovanjem zvonov in gromenjem možnarjev prišel je sprevoz v cerkev, kjer je bil blagoslov z Najsvetejšim, potem pa izpraševanje šolarjev iz krščanskega nauka, ki je trajalo pičlo uro. Učenci in učenke so prav dobro odgovarjali, takó, da so jih milostljivi knezoškof z g. kaplanom vred v cerkvi očitno pohvalili.

Na večer je bila razsvetljava, in kakor čujemo, so si milostljivi knezoškof pri svetlobi mnogobrojnih sveč vse naprave posebič ogledali. Tudi mi je še dodati, da so došli na večer peš še trije gg. duhovniki: č. g. Kitak iz Kaplje, g. župnik iz Brezja in g. kaplan iz Št. Lovrenca.

Danes, kaj krasnega dné, začele so se precej v jutro zarano sv. maše, in tudi ljudi se je nabralo lepo število. Ob 8. uri je bil sprevoz milostljivega knezoškofa iz farovža v cerkev, slovesna sv. maša, opravljena od 72letnega knezoškofa, potem nagovor ovčicam, in na to birmovanje. Kakor se govori, bilo je vseh birmancev okoli 400. Birmovanje trajalo je toraj celo uro, in pred in po sv. birmi molil je otrokom glasno iz knjige č. g. župnik Kocuvan iz Vuherja, kar je vse občinstvo za njim ponavljalo in mično slavnost še povečevalo. — Potem je bila še ena sv. maša, in opoldne bilo je sveto opravilo izvršeno.

Da pa opis slavnosti dopolnim, moram še omeniti, da je tudi izpraševanje odraslih iz veronauka pred birmovanjem milostljivega knezoškofa vzadovoljilo, ter je bil gosp. kaplan za to vnovič pohvaljen.

Ta pohvala je bila pa tudi zaslužena. Že dolgo časa sém more naš gosp. župnik komaj ob nedeljah še maševati, potem ko jim dva postreznika pomagata priti pred altar. Noge so jim odpovedale službo. Lahko umljivo, da pride toraj na edinega g. kaplana posla čez glavo. V njegovi oskrbi so vsa bližnja in daljna previdovanja bolnikov, opravila pri podružnicah, tri šole, spovedovanje, pridigovanje ob nedeljah in praznikih, popoldne krščanski nauk in pripravlanje otrok za sv. spoved, za sv. birmo — kaj hočete še več za enega človeka? Upamo, da se mu sedaj okoliščine nekoliko spremené, in da dobimo v pomoč še jednega g. kaplana, kar pri nezmožnosti g. župnika in pri številu nad 3000 duš še ne bo preveč.

Na prizadevanje g. kaplana dali so Ribničanje letos popraviti in s kositrom pokriti tudi kapelice križevega pota, ki stojé v vrsti do podružnice sv. Lenarta. Vse delo bo veljalo okoli 900 gld., ktere stroške pokrijejo radovoljni doneski. Tudi za

cerkve bilo je že več poprav, ktere pokrivajo istotako darovi in doneski. Vsakemu pa je znano, da je to le potem možno, ako živi ljudstvo z dušnimi pastirji v pravi ljubezni in vzajemnosti. — Milostljivemu knezoškofu pa za njih zadovoljnost z nami pristréna hvala! združena z željo, da nas zopet še tako čvrsti obiščejo, dotlej pa ohranijo v blagem spominu!

Iz Gradca, 6. julija. (Kratka beseda o „bližnjicah“.) Sporočal sem Vam nedavno, po kateri „najbližnji“ poti da je prišel parnik „Kübeck“ v Gradec, da jo je namreč preko Oseka semkaj vbral. Kapitan njegov, g. Sterl, se je te „bližnjice“ tako naveličal, da je 2. julija svojo službo na „Kübecku“ odpovedal in odšel nazaj na Dunaj, kjer je že 41 let vozil z raznimi parniki. Temu toraj „bližnjica“ ni bila nič všeč. Pa — vsaj tudi štajarskemu parobrodnemu društvu ni, kajti drugi Murski parnik „Graz“ prišel bo po suhem iz Dunaja v Gradec. Naložili so ga na voz — na kakšen, ne vem — in osem konj so vpregli in že je več kot na pol pota med Dunajem in štajarsko metropolo. Čez Semmering ga je vleklo 10 parov konj.

Sedaj, ker sem že ravno pri „bližnjicah“, naj Vam pa še povem, kako je 32letni zlatokleparski pomočnik Lojze Skvarče iz Hotederšice, Logškega okraja doma, po „bližnjici“ iz Ljubljanskega polja v Logatec hodil. Na Ljubljanskem polju dal si je konec aprila spisati od popotnega sotovariša nekako „občinsko potrdilo“, da so mu bili vsi potni papirji ukradeni ter da mu daje občina Selo, ktere pečat je stal na potrdilu, to v roke, da mu bo mogoče domu v Logatec po druge papirje iti. S tem potrdilom šel je Lojze tudi po bližnjici v Logatec; vbral je namreč pot pod noge preko Celja v Maribor, Liezen, Mautern, Leoben in je prišel v Semriach na Gorenje-Štajarsko, kjer mu c. kr. orožniki, katerim je v pest prišel, nikakor niso hoteli verjeti, da bi bila to najkrajša pot iz Ljubljanskega polja v Logatec, kakor je v pismu stalo, kar je eden orožnikov — rojen Slovenec — razumel, in Lojzeta povabil, da naj ga spremi do sodnije. Ker je bil Skvarče enkrat zaradi hudodelstva goljufije, petkrat zaradi potepanja, oziroma vlačugarstva, trikrat zaradi beračenja in enkrat zaradi kalenja javnega miru že kaznovan, pritislili so ga tudi sedaj zaradi hudodelstva goljufije — ponarejevanje javnih pisem — precej hudo. Sodili so ga v Gradci pri deželni sodnji in so mu dali šest mesecev hude ječe.

Domače novice.

(Na birmovanje) so odšli mil. knezoškof danes zjutraj ob 6. uri v Kamniški okraj, od koder se danes teden zopet vrnejo v Ljubljano.

(Izložbo ženskih ročnih izdelkov) so si v soboto ogledali premil. g. knezoškof. Spremil jih je prečastiti gosp. kanonik dr. Janez Križanič iz Maribora.

(Imenovanje.) C. kr. vladni svetovalec g. Ant. Globočnik je imenovan konservatorjem c. kr. osrednje komisije za raziskavanje in ohranjenje umetnih in zgodovinskih spominkov na Kranjskem.

(Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v torek 12. dan julija 1887 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: 1. Naznanila prvosedstva. — 2. Personalnega in pravnega odseka poročilo: a) o dopisu Dunajskega županstva gledé peticije na državni zbor o načrtu zakona za napravo lokalnih in cestnih železnic; b) o Leopolda Gaureka prošnji za sirotinsko penzijo in konduktni kvartal Konradu Trčku. — 3. Finančnega odseka poročilo: a) o skontiranju mestnih blagajnic vršivšem se 7. dan maja letos; b) o nakupu Magistrove njive na Poljanah vložna št. 115, parc. št. 77; c) o prodaji 400 [sežnjov te njive Janezu Černetu za gradnjo nove hiše. — 4. Stavbinskega odseka poročilo o ponovljeni prošnji kranjske stavbinske družbe gledé stavbinske črte na Vertačah. — 5. Policijskega odseka poročilo o mestnega konjača Jorasa prošnji, da se z njim sklene nova pogodba in plača zviša. — 6. Šolskega odseka poročilo gledé letnega izveštja c. k. okrajnega šolskega nadzornika za Ljubljansko mesto o mestnih ljudskih šolah 1885/86. leta. — Ta j n a s e j a.

(Slavnost razvitja društvene zastave „Slavčeve“) vršila se je včeraj ob najugodnejšem vremenu natančno po že znanem programu. Osem narodnih družb s svojimi zastavami se je vdeležilo slovesnosti.

Koder se je slavnostni obhod pomikal ob sviranji Domžalske godbe po Ljubljanskih ulicah, bile so hiše, zlasti v Šentjakobskem in Šentpeterskem okraji, deloma z zastavami okrašene.

(Otroška varovalnica) pri sv. Florijanu v Ljubljani je imela danes ob 10. uri popoldne, kakor druga leta, svojo domačo veselico. Ob določenih uri so prišli mali gojenci v praznični obleki na vrt zabavišča. Pričnó se veselo petje, deklamovanje in slednjič so otroci pokazali v raznih igrah, da se urijo v večjih rokah spretnih učiteljic-vrtnaric. Navzočih je bilo mnogo Ljubljanskih gospej, zavodu zaščitnic-dobrotnic. Na ogled so bila tudi izpostavljena razna mična otroška ročna dela. S podobnicami obdarovani so varovanci veselega obličja zapustili zavod. — Bog plačuj obilno vsem dobrotnikom te za Ljubljano prekristne naprave, in naklóni še novih prijateljev tej hiši.

(S Ptuj) se poroča o volitvah veleposestnikov v okrajni zastop, da so narodnjaki s 118 glasovi zmagali proti 99. Naši volilci se niso dali zbegati. Veselje je veliko, ker je Ptujski okraj iztrgan iz rok nasprotnikov.

(Dolenje-štajarski obrtniki) snidejo se dne 6. in 7. avgusta na Ptui, kjer hočejo skleniti: da naj se obrtniško delo po kaznilnicah popolnoma ustavi; § 14 obrtnega reda naj se spopolni in §§ 37 in 38 ravno tistega reda naj se odpravita. Obrtna zbornica loči naj se od trgovinske ter naj postane samostojna, ki naj ima tudi pri postavođajstvu svoje zastopnike. Krošnjarstvo naj se tudi odpravi.

(Kavarnarji) v Gradci so s kavo poskočili. „Crna“ je do sedaj veljala 12 kr., od slej nadalje jo prodajajo po 13 kr. Za belo kavo plačevalo se je do sedaj po 16 kr., od slej nadalje treba bo šteti za njo 18 kr. Marsikdo bo pač nevoljen zmajeval z glavo.

(Slovenski otroški vrt) nameravajo rodoljubi napraviti v Podgori. Ta naprava je zelo potrebna, da prepreči našemu narodu nevarne namene italijanskega društva „Pro patria“.

(Goriška realka) je končala šolsko leto 7. t. m. Iz šolskega leta posnamemo, da je letos vstopilo v realko 192 učencev; med temi je bilo 44 Nemcev, 125 Italijanov in 29 Slovencev. Šolsko leto je končalo 9 dijakov z odliko, 137 je dobilo prvi red, 25 drugi in 6 tretji red; 22 učencev mora ponavljati izpite iz posameznih predmetih po počitnicah. V šolskem poročilu je jedernat životopis o ranjšem profesorji Erjavcu.

(Duhovske spremembe v Krški škofiji.) Milostljivi gosp. knezoškof bodo delili 12. julija sušidjakonat, 14. dijakonat, 17. presbiterat. — Prečastita gospoda Valentin Link in Janez Oberjörg sta imenovana dekana in konzistorijalna svetovaleca. — Č. g. Luka Vršek je kot provizor postavljen v Sele. — Umrl je čast. gosp. o. Maurus Peringer, benediktinec. R. I. P.!

(Koroški deželni odbor) dobil je od cesarske vlade povabilo, da naj bi se tudi na Koroškem zemljiščno-odvezni dolg spremenil v 4% deželni dolg, kakor se je to nedavno zgodilo na Gorenje-avstrijskem, na kar ji je odgovoril, da gledé na pogodbo, ki se je napravila med finančnim ministrom in koroško deželo, na podlagi ktere poslednja dobiva brezobrestna državna posojila, da laglje zmaguje zemljiščno-odvezni dolg, ne more privoliti v spremembo njegovo.

(Pismonki), t. j. taki ljudje, ki znajo brati in pisati, so se na Koroškem od leta 1870, toraj v sedemnajstih letih povprečno za 34.6% pomnožili in sicer v Celovškem mestnem okraju za 27.5%, v okolici za 38.7%, v Šent-Vidskem okraju za 30.3%, v Velikovškem za 51.8%, v Volšpergškem za 24%, v Beljaškem za 30.4%, v Špitalskem za 37.6% in v Šmohorskem za 36.6%. Opomniti nam je še, da se te številke ozirajo le na vojaške novince.

(Obrtne legitimacije) zahtevajo v najnovejšem času kraljevo-srbske gosposke od vseh trgovskih agentov, kateri iz Avstro-Ogerske tje kaj dobajajo. Naj se toraj vsak, kdor hoče na Srbsko popotovati v kupčijskih zadevah, preskrbi s tako legitimacijo, da ne bo imel sitnosti v deželi.

(Iz c. kr. pošne hranilnice.) Te dni razposlana okrožnica imenovanega zavoda priobčuje izkaz o prometu v mesecu juniju. Vložilo se je 387.651krat za 49.433.577 gold., od tega pride na Štajarsko 18.517 vlog za 1.991.485 gold., Koroško 5104 vloge za 590.036 gl., Kranjsko 4154 vlog za 469.894 gl. Izplačali so pa 126.166krat v skupnem znesku 49.425.106 gold., od tega na Štajarskem 3589k

za 1,058.621 gold., Kranjskem 695krat za 129.001 goldinarjev, Koroškem 831krat za 136.885 gld. Na Primorskem (Istra - Gorica - Gradiška - Trst) se je 6336krat vložilo za 977.088 gl., a izvzelo 2565krat za 1,029.012 gl. Od 12. januarja 1883, ko je hranilnica začela poslovati, do konca junija bilo je 11,973.432 vlog za 1.131,955.797 gold. 43 kr., in 3,567.236 izplačil za 1.091,481.427 gld. 77 kr. Preostalo je toraj v hranilnici čistih 40,474.369 gold. 66 kr. Vložitnih knjižic je v prometu 573.660, knjigčkovnic pa 12.006. Rentnih knjižic je 876 v vrednosti 6,035.600 gld. Med izkaz gledé izplačila spada tudi 6,100.650 gld., za ktere je urad kupil državne papirje in jih odposlal na zahtevanje vložnikom v roke. Okrožnica slednjič priobčuje podatke o poštini hranilnicah na Ogerskem, Francoskem, Švedskem, Kaplandskem.

Razne reči.

— Velika nesreča se je dogodila 4. t. m. v Jazbereny-jí na Ogerskem. Honvedski nadporočnik Szekacs razlagal je 52 huzarjem učinek dinamita. Poslušalci so stali na dvorišči okolu mize, na kateri ste bili dve dinamitni patroni, jedna gotova in jedna nedogotovljena. Po nesreči se vname jedna patrona, in vsi pričujoči odleté na tla. Nadporočnik Szekacs, nadzdravnik Koller in 8 huzarjev je bilo takoj mrtvih, 27 težko, 8 lahko ranjenih. Vsi, ki so še živi ostali, so oglušeli. Mrtva trupla so strašno razmesarjena.

— Znamenita knjiga. Mnogi gotovo še niso brali, da so francoski kralji prisegali na slovanski evangelij. Dobrovsky piše v „Slavinu“: „Ona knjiga je bila rokopis Lorenske stolne cerkve pod imenom „text du sacre“ do francoske revolucije koncem prošlega veka. Ta rokopis so tako čislali, da ga je tamošnji nadškof, kardinal Lorenski na sv. R. Telesa dan dal nositi v obhodih kot svetinjo. Ko pa je revolucija stolno cerkev odločila „boginji pameti“, darovali so tudi boginji omenjeno knjigo in jo sežgali. Rokopis je bil vezan v korice (platnice), ki so bile prevlečene zlato ploščevino in okrašene dragim kamenjem. Sadržaj je bil razdeljen v dva dela in pisan z dvojnimi pismenkami. Francozi so mislili, da je jedna pisava grška; ko so pa rokopis predložili ruskemu caru Petru Velikemu leta 1717, reče jim car, da je to pisava „cirilsko-glagolska“, ki je znana v Rusiji in se tudi piše. Pisavo v drugem delu je imenoval učeni Anglež Toma Ford Hill „svetoteronimsko“, ktere se Dalmatinci pri obredoslovji še vedno poslužujejo. Ta evangelij je prišel v Francijo med l. 1250—1270 za vladanja Ludovika sv.; njemu ga je poklonila njegova hči, srbska carica Helena.

— Grob Ovidov. Iz Bukarešta se poroča: „Znano je, da je bil neumrlí pesnik „Metamorfoz“, Ovidij Nazon, prognan v Tomi ob Črnem morji, kjer je tudi umrl. A kje je bilo to mesto? Preiskovanja učenjakov so bila brezuspešna. Nekteri so mislili, da je mesto v Bolgariji, drugi v Dobruči, nekteri zopet, da je v Krimu. Ko je Dobruča pripadla Rumuniji, našli so ondi mnogo dragocenih stvari, ostankov rimske kulture, ki so shranjeni v Bukareštu v narodnem muzeji. Ni še dolgo, ko je Mihajlo Kogalniceanu v selu Andolkije našel grobni spominek, ki je, sodeč po napisu, skoraj gotovo grob Ovidov. Kogalniceanu je brzojavno poklical znanega starinoslovca Urehija v Andolkije, in skoraj vidimo mesto, kjer počivajo kosti Ovidove.

— Smrt vrabcev! Državni kmetijski odsek v Washington-u je napovedal vrabcev osodopslnó vojsko, ter se je 3200 prič iz raznih delov dežele zoper njih pregrehe oglasilo. Pri tej priliki je objavljeno, da se v New-York-u v novejši dóbi ogromno število teh zvitihi tičev na „pečeno smrt“ obsodi — ter v gostilnah na mizo priinese. Kmetijski odsek misli, da je to najboljši pripomoček število vrabcev pomanjšati. „Peoria Demokrat“ celó pravi: Neumno je, zakaj se tega sredstva tudi v drugih zahodnih krajih ne poslužijo; kajti ono ne služi le zoper manjšanje tega „kosmatega ljudstva“, tembolj je to tudi jako okusna, a cena pečenka, kojoj celó ljudje jako cenijo. Vrabci, kteri so „na mizo“ obsojeni, morajo se pa iz gnjezda vzeti, predno so popolno godni. Marsikdo bi znal iz vrabčevega lova gotov dohodok si preskrbeti, kakor se to na priliko v izhodu stori.

— Snubač, ki vé ceniti. Oče predstavi svoje hčere, ktere bi rad omožil, gospodu s temi-le besedami: „Vidite, to je Malvina, moja najstareja hčerka — ona dobi 10.000 mark dote; Irena, druga — dobi jednako — a tretja, Josipina, ktera ima jedno ramo nekoliko izraščeno, dobila bode 20.000 mark“. — Snubač: „Prosim lepo! Ali znabiti nimate še jedne hčerke, ktera bi imela obe rami izraščeni?“

Narodno gospodarstvo.

Škoda vsled toče.

Najnevarnejšim sovražnikom našega kmetijstva v premnogih pokrajinah domovine naše prištevamo pogostno točo. Le malo trenutkov, in uničeni so najboljši upi bogate žetve; brez moči gleda nesrečni posestnik divjanje razbrzdanih elementov. Sicer ponujajo zavarovalna društva vsakemu priliko, da se obvaruje škode po toči s tem, da svoje poljske pridelke zavaruje in da se mu vsaj deloma škoda povrne. Le deloma, pravim, ker tudi najboljšo društvo ne more nikdar cele škode popolno povrniti, ker se vsled obstoječih zavarovalnih pogojev ne dá vse zavarovati. Huda toča n. pr. gozdom mnogo škoduje, rast je veliko slabēja in pazljivi posestnik opazuje več let žalostne posledke pri svojih po toči pokvarjenih nasadih. Vinogradnik dobi znabiti popolno odškodnino za uničeno letošnjo trgateg. Da pa hudo okleščeni vinograd tudi naslednja leta le nepopoln pridelek donaša, ker so mladike večiuoma uničene, tega zavarovalno društvo ni dolžno odškodovati, in vendar je napravljena škoda kaj občutljiva. Isto veljá o sadnem drevju, sploh o večletnih kmetijskih rastlinah.

V obče je jako težko, preceniti škodo, storjeno po toči. Malo kmetovalcev si more vsled lastne skušnje vstvariti koj po toči pravo podobo storjene škode. Znabiti služijo sledeči iz skušnje povzeti podatki marsikomu za ravnilo, da si sam določi škodo, ktero napravi toča upom žetve. Ne gledé na moč toče, treba je paziti v tem oziru zlasti na dvoje: na čas rasti in na vrsto rastline.

Toča razno vpliva na naše kulturne rastline, ako je potolče prej ali kasneje, a pri tem je treba gledati tudi na različne vrste sadežev, tako, da je pri vsaki kmetijski rastlini paziti na obe omenjeni strani.

Kakor znano, razločujemo pri rasti žitnih rastlin čas, ko so še v travi, ko v kolenca gredó, cvetó seme delajo, zoré. Kakor v enem ali drugem teh raznih stanj toča pobi, tako je tudi škoda različna.

Ce toča žito do dobrega potolče tedaj, ko je še v travi, se, bi rekel, storjena škoda pri količkah ugodnem vremenu popolnoma zaraste in ni skoraj nič opaziti slabéje letine. Toča sicer našo ozimino v tej dóbi sila redko zadene; pač pa je jarina v večji nevarnosti. Vendar pa smé veljati kot pravilo, da toča, ki pobi žito v travi, sila malo vpliva na žetev, ako sledi ugodno vreme. Pač more sledeča suša žetvi škodovati, ker potolčene rastline usahnejo. Tu se ne dá drugače pomagati, nego na novo sejati. Škoda naša je, ker smo izgubili seme in potratili več časa in dela. Seveda moramo tedaj mesto ozimne sejati jarino ali kake druge vrste rastline.

Ako se je žito že bolj obraslo, utegnemo dvojno rast imeti, to je: manj poškodovane rastline se normalno dalje razvijajo in dozoré, huje poškodovane pa morajo z novega poganjati in zato v rasti zastanejo ter kasneje zoré. V tem slučaju je žetev lahko veliko slabēja.

Ako je žito že v kolencih, to je malo prej, predno se klasje prikaže, in ga toraj toča pobi, je stvar zopet bistveno različna. Če bilke niso popolnoma odbite, se napravijo na ranjenih krajih nekaka kolenca, in dasi nekoliko kasneje, smemo vendar precéj normalno žetev pričakovati. Pšenica résnica, ječmen in oves le težko izleze iz poškodovanih ovojev; klasje ima ondi, kjer je prekinjeno, nekake skrumbe, zrna se ondi ne razvijajo in pridelek je manjši. Kadar toča pobi, ko je žito že v klasji, pa še ne v cvetji, je pač pri močnejše razvitih rastlinah mogoče, da cvetó in zoré in smemo pričakovati pičle žetve, zlasti pri reži in pšenici. (Dalje prih.)

Telegrami.

Jakobeny, 11. julija. Cesarjevič je zjutraj po slovesnem obhodu skozi Bukovino prestopil deželno mejo. Vsprejel ga je nadžupan Lonyay.

Trnovo, 11. julija. Deputacija sebranja, kteri so regenti pridružili dr. Bohomakova, majorja Poreva, Vinarova, kapitana Markova, odpotovala je včeraj opoludne.

London, 10. julija. Drummond-Wolf je dobil povelje, naj odloži svoje odpotovanje.

Carigrad, 11. julija. Vuković je včeraj uradno naznanil turški vladi izvolitev princea Koburškega. Ministerski svet se je posvetoval

o bolgarskem vprašanji in pripravlja novo okrožnico na vnanje države gledé volitve bolgarskega kneza. Govori se, da Nemčija ne bo potrdila volitve.

Umrli so:

8. julija. Marija Turk, dimnikarjeva žena, 62 let, Rožne ulice št. 37, je utonila. — Ana Nenin, zasebnica, 78 let, Kolodvorske ulice št. 30, mertvoud. — Karol Steinrosser, disponent, 49 let, Židovske ulice št. 1, kap.

9. julija. Evgenija Rexinger, optikarjeva hči, 1½ leta, Stari trg št. 2, jetika.

V bolnišnici:

7. julija. Jožef Kleč, ključar, 23 let, jetika.

8. julija. Marija Želebnik, gostija, 47 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		arakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		740.98	+19.6	sl. szap.	jasno	0.00
9. 2. u. pop.		738.54	+25.8	sl. szap.	jasno	
9. u. zveč.		738.14	+21.0	sl. vzh.	jasno	
10. 7. u. zjut.		736.54	+15.4	sl. vzh.	megla	0.00
10. 2. u. pop.		735.14	+26.4	sl. szap.	jasno	
9. u. zveč.		735.58	+19.6	sl. szap.	„	

V soboto jasno. V nedeljo zjutraj megla, potem jasno, popoldne se je pooblačilo, soparno, po 6. uri nekoliko dežja, potem jasno. Srednja temperatura obeh dnij 22.1° in 20.5° C., za 3.3° in 1.6° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

9. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 45 „
Akcije avstr.-ogerske banke	887 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 50 „
London	126 „ 5 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon	10 „ 04½ „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	62 „ 27½ „

Zahvala.

Prečastiti gosp. **Franjo Švajger**, župnik na Radovici, je podaril za popravilo cerkve sv. Duha v Črnomlju 52 gld. Kot prvemu darovalcu izreka podpisani mestni odbor najtoplejšo zahvalo za blagodušni dar.

Ob enem izreka tudi zahvalo vsem onim blagim Črnomaljskim mešanom in okoličanom, kteri so vložili koj v začetku svoto 240 gld. Bog plati!

Za mestni odbor v Črnomlju

dne 4. julija 1887.

Franč Šusteršič,
župan.

Prošnja.

Mestni odbor Črnomaljski je vsled sklepa kupil porušeno cerkev sv. Dnha od visokega nemškega viteškega reda, in sklenil, jo popraviti in prirediti v božjo čast. Občina Črnomaljska je sicer ubožna, a vendar želi hram božji zopet povzdigniti Najvišjemu v čast. Obrača se toraj do vseh blagih krščanskih sre, naj blagovolijo po možnosti kaj darovati v ta blagi namen. Darove sprejema podpisana

Mestna občina Črnomelj

dne 1. julija 1887.

Franč Šusteršič,
župan.

Zahvala in prošnja.

Preblagorodna gospa **Jožefina Hočevar** je darovala za napravo novega velikega altarja sv. Trojice sto goldinarjev, za kateri blagodušni dar izrekam priščno zahvalo. Prihodnjim dobrotnikom zakličem: „Vivant sequentes!“

Sv. Trojica pri Mokronogu 7. julija 1887.

Jožef Gerčar,
župnik.

Najboljši papir za cigarete

je
LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (30)

Cavley & Henry
17, rue Béranger, à PARIS